

Fältet har sagt sitt

Veterinärförbundet turnerade i början av julen på sex orter och delade ut information om veterinärvårdslagen, om kontrakt för köpetjänster, om sköterskornas strejk, om grunderna i förhandlingskunskap och om regionala projekt. En lokal representant berättade om den lokala situationen. Stugkvällarna besöktes av cirka tjugo deltagare per tillställning, vilket är ett utmärkt resultat då man beaktar att tillställningarna anordnades på vardagskvällar. Det viktiga var att förbundets verksamhet fick ett ansikte. Under tillställningarna fördes en livlig diskussion och den feedback vi fick hjälper oss att förstå hur läget är i den regionala omstruktureringen. Det är viktigt att spegla saker nerifrån uppåt och minska på fixeringen vid Helsingfors.

Läran om lokal påverkan som påbörjades för ett antal år sedan hade burit frukt på många orter. Man har blivit medveten om att läkaravtalet är ett minimum, som lokalt kan modifieras. Kommunerna måste konkurrera om veterinärerna genom, att erbjuda bättre arbetsvillkor, och veterinärerna måste höras som aktiva parter i planeringen av den kommande miljöhälsovården. Den huvudsakliga tyngdpunkten i lokala avtal är på att begränsa arbetsbundenheten och på frågor om att orka i arbetet.

Veterinärerna har lärt sig att fungera som grupp. Samarbetsområden behöver teamarbete, trots att en stor del av praktikerns arbete är självständigt. Det kan vara att mina tankar efter turnén är för blåögda emedan de värsta surpupporna kanske stannade hemma och inte blev hörda. Jag är emellertid övertygad om att unga kolleger kräver mera ingående samarbete och att riktningen är bestående.

Jag hörde ingen längta efter en deltidsanställd hälsoövervakningschefs arbetsuppgifter. Lagstiftningen har förändrats samt snabbt svällt ut och övervakningen måste grunda sig på lokal riskevaluering och därför måste man koncentrera sig på hälsoövervakning. Också i praktiken finns det gott om utmaningar emedan kundernas behov har ökat. Frågorna om jäv upplevs på fältet som ömmande och i många regioner har en speciell tjänst som övervakande veterinär redan grundats. Då direktiven om att få statsunderstöd blir klara ledigförklaras den nya tjänsten. Veterinärförbundet har ett stort ansvar i att definiera övervakningsveterinärens verksamhetsbild och i att säkerställa tillräcklig avlöning.

Förhandlingskunskaperna lämnar ofta rum för förbättring. Den äldre generationen slavar på traditionellt sätt i överbelastande jouringar för basersättning och biter ihop tänderna då inga vikarier går att hitta. Följderna av att vara arbetets hjälte är att man blir bitter och totalt utmattad. De yngre kollegerna å sin sida tröttnar på jourerna och tjänsteuppdragen och byter utan närmare eftertanke och ekonomiska uträkningar till privata smådjurspraktiker. Bägge fall skulle troligen gå att undvika genom öppna lokalförhandlingar där arbetsgivaren skulle tvingas till att inse arbetstagarens trångmål.

I de regionala projekten finns en hård press. Jämnstarka grannkommuner kan ha oöverkomliga hinder för samarbete. I stadsområden skiljer sig näringsstrukturerna mellan centrum och omkring liggande landsort, vilket å sin sida leder till slagsmål om betalningsandelar. Tvångsäktenskap, som staten arrangerar, är trots allt ett ännu större hot. Efter förbundets turné är jag övertygad om att flera veterinärer har vaknat upp och är aktiva samt tar initiativ. De bästa verksamhetsformerna finner man lokalt, men ofta först av tvång.

Under turnén kunde jag inte skönja motsättningar mellan de privata och kommunala systemen. Det ser ut att finnas en efterfrågan för bägge system och de största problemen i bägge system är att orka i arbetet och bristen på vikarier. Jag är emellertid ärlig: det finns en animositet närmast mot det kommunala systemets konkurrensförmån och privatsektorns frihet från att ha jour. Diskussionen skall föras veterinärer emellan och man bör öppet begrunda nya alternativ till att sköta om angelegenheter.

Olli Soininen

Viceordförande i Veterinärförbundets styrelse 2006–2008